

SELDER & COMPANY AB

BRUKSANVISNING FÖR LINOLJEFÄRGER

Magnus Hagelstam 20.5.2019

VARNING: RISK FÖR SJÄLVANTÄNDNING

Färgen innehåller oxiderande fettsyror. Träsor mm. som fuktats av den bör brännas, torkas på icke brandfarlig plats eller sänkas i vatten innan de kastas.

Målade eller oljebehandlade ytor självantänds däremot INTE, risken berör endast fibrösa material.

HALVBLANK ELLER HALVMATT

Använd **halvblank** slutstrykningsfärg för snickerier och andra objekt där en slät yta med möjligast omärkliga penseldrag önskas, **halvmatt** för paneler utomhus och andra grövre ytor där penseldrag inte märks. Vår halvblanka färg är till viss grad tixotropisk, dvs penseldragen slätas ut vid målning, medan penseldragen förblir i ytor målade med halvmatt färg.

FÖRBEHANDLA MÅLNINGSGRUNDEN

ATT BEAKTA

- Damm och smuts hindrar färgen att fästa vid målningsgrunden.
- Rörelser i trä i oskyddat läge utomhus där fuktigheten växlar starkt medför att även linoljefärg flagnar.
- Ju porösare målningsgrunden är, desto mer av linoljefärgens bindemedel tränger in i den och om för litet blir kvar i pigmentet, ändras färgens optiska egenskaper, färgen "kritar". Slutstrykningsfärgen bör därför appliceras på slutna, dvs pormättade ytor. Pormtnad ernås ofta, men inte alltid, med [LINOLJEFÄRG GRUND](#).
- Slutstrykningsfärgerna är gjorda för att målas på [LINOLJEFÄRG GRUND](#), inte direkt på målningsgrunden. Grundfärgen innehåller mycket olja som fäster effektivt och zinkoxid som hindrar påväxt, även genom täckfärgen.

NÖDVÄNDIGA FÖRBEHANDLINGAR

RENGÖR målningsgrunden från damm, smuts, rost mm. Blästring med natriumbikarbonat eller kolsyreanhydrid fungerar.

IMPREGNERA trä i utsatt läge utomhus med varm [GRUNDOLJA](#) för att göra målningsgrunden formstabil och förhindra sådana fuktrörelser i träet som leder till att färgen flagnar. Följ instruktionerna [här](#). Färgskiktet bör dessutom vara minsta 250 my, dvs det bör bestå av tre färglager, vart och ett målat med en liter färg på högst 12 m².

SLUT MÅLNINGSGRUNDEN

Slutstrykningsfärgen bör appliceras på en sluten målningsgrund, dvs en som är pormättad. Om ytan är bristfälligt pormättad absorberas så mycket bindemedel av underlaget att pigmentets optiska egenskaper ändras och ytan blir matt, helt eller fläckvis dvs flammig. Om detta sker, kontakta Selder & Company för instruktioner om det bästa sättet att återställa färgens kulör och glans.

Ytor av barrträ och hårt lövträ i skyddat läge och andra liknande målningsgrunder pormättas med [LINOLJEFÄRG GRUND](#).

Gammal målad yta där färgen ännu fäster, puts och betong och andra liknande målningsgrunder pormättas med [GRUNDOLJA](#) vid rumstemperatur. Stryk på, flytta från mättade ställen till ställen som ännu absorberar. Fortsätt tills hela ytan är mättad. Vänta en timme och stryk sedan bort eventuellt överskott, ty olja som blir kvar på ytan bildar ett klabbigt skinn. Låt oxidera. Grundmåla med [LINOLJEFÄRG GRUND](#).

Yta från vilken färgen har avlägsnats med varmluftsblåsare eller ir-värmare

Värmebehandlingen gör träet yttest torrt och absorberande. Sådana ytor bör pormättas med 130°C varm [GRUNDOLJA](#). Läs instruktionerna nedan under "IMPREGNERA TRÄ I UTSATT LÄGE".

MDF plattor, tryckimpregnerat trä, porösa takplattor av fibercement eller betong och andra extremt porösa målningsgrunder pormättas med vår tjockaste och "fetaste" olja, [LINOLJA FERNISSA](#). Stryk på, flytta från mättade ställen till ställen som ännu absorberar. Om ytan fortsätter absorbera, avbryt och låt oxidera. Upprepa processen tills hela ytan är mättad. Stryk bort eventuellt överskott, ty olja som blir kvar på ytan bildar ett klabbigt skinn. Låt oxidera. Grundmåla med [LINOLJEFÄRG GRUND](#).

MÅLA RÄTT

ALLMÄNT

Måla inte på fuktigt underlag, vid risk för regn eller om dygnstemperaturen går under 5°C. Sörj för god ventilation.

Måla först en strykning [LINOLJEFÄRG GRUND](#) och sedan två lager slutstrykningsfärg.

Måla alla lager noggrant med täckande men inte tjocka lager, dvs enligt åtgång 12-20 m²/liter/strykning dvs 50-85 my/strykning.

Låt färgen torka ordentligt mellan strykningarna.

†

BLANDA SÅ FÄRGEN BLIR HOMOGEN

Skrapa upp allt pigment från burkens botten. Rör om tills färgen ser ut att vara väl blandad. Om du rör om med en sticka och inte med en roterande färgblandare bör du sedan stänga locket och skaka burken.

SPÄD INTE UT FÄRGEN

Måla "direkt ur burken". OBS: Färgerna är vattenfria och förstörs om de späds med vatten.

LINOLJEFÄRG KRÄVER OMSORGSFULLT MÅLNINGSARBETE

Penselmålning

Linoljefärg flyter inte ut av sig själv utan måste arbetas ut till jämna och täckande lager. Du behöver inte trycka hårt med penseln; bindemedlet tränger in i underlagets ytstruktur även om du inte trycker alls.

Ta upp en liten mängd färg på penseln, direkt från burken.

Arbeta sedan ut färgen med lätta penseldrag tills färglagret är jämnt och täckande men inte tjockt.

Upprepa när det inte mera kommer färg från penseln.

Målning med spruta eller roller

lakta speciell noggrannhet för jämna, 50-85 my tjocka färglager

BEAKTA VID MÅLNING PÅ OLIKA SLAGS MATERIAL

Trä

Försegla kvistar och kådlöpor med [SCHELLACK](#) innan du målar. Spackla efter att ytan har grundmålat med [LINOLJEFÄRG GRUND](#). Målnig på hyvlat trä: Se instruktionerna nedan för **Släta ytor**.

Släta ytor, t.ex paneler, dörrar, släta metallytor

För att få en jämn yta med så litet penseldrag som möjligt: Använd halvblank slutstrykningsfärg. Lägg på färgen i en riktning så du får ett tunt men täckande och möjligast jämnt färglager. Korsstryk utan att ta mer färg på penseln, alltså stryk i motsatt riktning för att jämna ut färgen. Släta ytan genom att med fjäderlätt hand föra penseln i samma riktning som du lagt på färgen. Lägger du på för tjockt blir det svårt att jämna ut penseldragen. Se video "[Måla interiör med linoljefärg](#)".

Puts eller betong kan målas direkt utan föregående oljebehandling med två lager [LINOLJEFÄRG GRUND](#) "vått i vått", dvs måla en strykning och genast därefter en strykning till. Ytan blir då helmatt och slutresultatet kan inte bli flammigt. Kan dock endast göras i vitt.

Korroderad metall Avlägsna lös rost, smuts och löst sittande färgrester. Det går bra med blästring med natriumbikarbonat eller kolsyresnö. Hårt sittande ytrost och gravrost behöver inte avlägsnas. När ytan är helt torr, påför [ROSTSKYDDSOLJA](#). Avlägsna eventuellt överskott, ty olja som blir kvar på ytan bildar ett klabbigt skinn. Låt oxidera. Grundmåla med [LINOLJEFÄRG GRUND](#).

Galvaniserat plastbelagt plåttak

All färg avlägsnas innan behandling, dock inte galvaniseringen. Det går bra med blästring med natriumbikarbonat eller kolsyresnö. Måla enligt instruktionerna för korroderad metall ovan.

Glas

Glas har traditionellt målats med linoljefärg, till exempel skyltfönster. Måla gärna på baksidan av glas. Då får du en perfekt yta sedd från framsidan. Applicera slutstrykningsfärgen direkt utan grundmåling enligt instruktionerna ovan för målning på **Släta ytor**.

TORKTIDEN VARIERAR

Färgen torkar genom bindemedlets oxidering och torktiden beror på 1. syretillförseln och 2. temperaturen. I en lackbox kan färgen bli beröringstorr på några timmar, i ett svalt garage med dålig ventilation kan det ta en vecka.

Starka färger gjorda med [C-bas](#) kan ha upp till dubbel torktid jämfört med [LINOLJEFÄRG GRUND](#).

LINOLJEFÄRG HÄRDAR LÅNGSAMT UT SEDAN DEN TORKAT

Sedan färgen har torkat, inom ett dygn vid 20°C och god ventilation, fortsätter bindemedlets oxidering dvs härdning under några veckor. Därvid uppstår mikroskopiska sprickor i färglagret som släpper igenom molekyler av vattenånga men inte vatten i vätskeform, vilket har ytspänning. Färgytan får sin slutliga glans när härdningen är fullständig. Speciellt om du har målat litet ojämnt kan ytans glans variera. Skillnaderna försvinner när härdningen är fullständig. Ytan kan dofta svagt av linolja under härdningen. Därefter är den helt luktfri.

UNDERHÅLL

Målade ytor kan tvättas med vatten och sura eller neutrala tvättmedel sedan färgen torkat.

VARNING: Använd inte alkaliska tvättmedel, t.ex. [GROVSÅPA](#) då färgen reagerar med baser. Om detta sker, upplöses det yttersta färglagret och ytan måste målas om. Tvätt med såpa är således ett utmärkt sätt att "nollställa" en nersmutsad eller skadad yta till målningsgrund för ett nytt färglager.

Om färgen blir matt och blek, "kritar", applicera ett tunt lager [LINOLJA FERNISSA](#) på den rena och torra färgytan med en pensel, en enkel trädgårdsspruta eller strykspray. Oljan ersätter bindelmiddlet som UV-strålningen har sönderdelat och ytan återfår ögonblickligen sin ursprungliga kulör och glans.

För att bibehålla den nymålade ytans glans: Applicera vid behov [LINOLJA FERNISSA](#) enligt ovanstående.